

Týždeň od 13. do 19. septembra

AKO ČELIŤ FALOŠNÝM UČITEĽOM: DUCHOVNÝ BOJ ZA PRAVDU (2. KORINŤANOM 10–13)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Kor 10,1–17; Jer 9,24; 2Kor 11,1–15.22–28; 2Kor 12,20.21; 2Kor 13,5

ÚVODNÝ TEXT

‘Zbrane nášho boja nie sú telesné, ale od Boha majú moc zboriť hradby. Nimi rúcame ľudské výmysly ⁵a každú povýšenosť, čo sa dvíha proti poznávaniu Boha, a nimi viažeme každú myšlienku na poslušnosť Kristovi. (2Kor 10,4.5)

Akoby Pavol nemal už dosť problémov, musel čeliť ďalšej výzve: falošní učiteľia v cirkvi. Títo ľudia vystupovali proti nemu, spochybňovali jeho prácu i celú jeho službu. Čo však bolo ešte horšie, podarilo sa im zvieŕať aj mnohých členov zboru v Korinte. Pavol svoj zápas s týmto problémom prirovnáva k duchovnému boju.

Preháňal? Rozhodne nie. Pavol si uvedomoval, že títo ľudia v skutočnosti neodporujú jemu, ale samotnému Kristovi. Nebol to žiaden narcistický vodca, ktorému by išlo len o budovanie vlastného mena, aby si tak upevnil moc a autoritu nad svojimi nasledovníkmi. Vedel, že zvesti, ktorou bol poverený, je otázkou života a smrti s dosahom na večnosť. A bol hlboko presvedčený, že ho touto úlohou poveril samotný Boh: „Pavol, z Božej vôle povolaný apoštol Krista Ježiša.“ (1Kor 1,1)

V otázke falošného učenia musí cirkev postupovať s láskou, no zároveň neobľomne, opierajúc sa o autoritu Písma. Posolstvo evanjelia sa musí zachovať v jeho rýdzej a neporušenej podobe, aby ľuďom prinášalo skutočnú nádej na večný život.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia rozoberá Pavlov boj za čistotu evanjelia proti vplyvu falošných učiteľov v Korinte. Pavol pripomína, že zbrane nášho boja sú duchovné a že pravá autorita sa prejavuje v pokore a vernosti Kristovi.

- 2Kor 10,4–5: Zbrane duchovného boja na búranie ľudských výmyslov (nedeľa)
- 2Kor 10,13–17: Pravá chvála v Pánovi namiesto rivality (pondelok)
- 2Kor 11,12–15: Odhalenie falošných apoštolov a ich metód (utorok)
- 2Kor 11,25–28: Utrpenie ako dôkaz vernosti služobníka (streda)
- 2Kor 13,5: Výzva na sebaspytovanie a život vo viere (štvrtok)

DUCHOVNÝ BOJ

³Ved' hoci žijeme v tele, nevedieme boj podľa tela. ⁴Zbrane nášho boja nie sú telesné, ale od Boha majú moc zboriť hradby. Nimi rúcame ľudské výmysly ⁵a každú povýšenosť, čo sa dvíha proti poznávaniu Boha, a nimi viažeme každú myšlienku na poslušnosť Kristovi, ⁶a sme pripravení potrestať každú neposlušnosť, kým vaša poslušnosť nebude úplná. ⁷Hľadte na to, čo máte pred očami. Ak si je niekto istý, že je Kristov, nech myslí zároveň aj na to, že ako on je Kristov, tak sme aj my. (2Kor 10,3–7)

Prečítaj si text 2Kor 10,1–11. Pavlova vlúdnosť a pokora, s akou pristupoval ku Korintanom, si niektorí mylne vykladali ako slabosť. Ktoré výrazy v tomto texte svedčia o tom, že Pavol mal dostatok odvahy rázne zakročiť proti falošným učiteľom v Korinte?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Pavol začína 2. Korintanom 10 veľmi osobne: „Ja sám, Pavol, vás prosím.“ (2Kor 10,1) Z naliehavosti jeho slov cítiť, aké vážne obavy mal z falošných učení, ktoré prenikali do cirkvi. V úvode kapitoly ironicky reaguje na výčitky svojich odporcov. Tí o ňom tvrdili, že kým v listoch z bezpečnej diaľky pôsobí prísne a hrozivo, pri osobnom stretnutí je len bezradným slabochom (2Kor 10,10.11). Pavol na to odpovedá, že jeho zdanlivá slabosť je v skutočnosti mocnou pokorou a vlúdnosťou, ktorá pramení z Kristovho príkladu.

Falošným učiteľom treba čeliť s odvahou a sebavedomím (2Kor 10,2), no tento postoj musí byť vyvážený Kristovou vlúdnosťou (2Kor 10,1). Sám Ježiš o sebe povedal: „Som tichý a pokorný srdcom.“ (Mat 11,29) Ten istý Ježiš sa však dokázal rázne postaviť peňazomencom v chráme, poprevracat im stoly a označiť ich za lupičov (Mat 21,12.13). Takisto farizejom bez váhania do očí povedal, že sú pokrytci a prirovnal ich k „obieleným hrobom“ (Mat 23,23–27). Pavol, po vzore Ježiša, dobre vedel, že sa nachádzame v duchovnom zápase, ktorý si vyžaduje použitie celej Božej výzbroje (Ef 6,12–17).

Pavol v 10. kapitole používa vojenskú terminológiu, pretože ide o záchranu životov (2Kor 10,3–6). Nejde o bežný medziľudský konflikt, ale o nadprirodzený zápas o získanie ľudí pre Krista. V tomto boji musí byť každá lož a každá pýcha, ktorá sa vyvyšuje proti Bohu, vyvrátená a zbúraná mocou Božieho slova. Cieľom je podrobiť každú myšlienku tak, „aby bola poslušná Kristovi“ (2Kor 10,5; SSV).

V tomto duchovnom zápase Pavol vystupuje z poverenia Kristovej autority. Cieľom tejto autority je však budovať, nie ničiť (2Kor 10,8). Pre duchovných vodcov je jednoduché tvrdiť, že konajú v mene Boha. Musia však mať stále na pamäti, že ich autorita pochádza od Krista a že po Jeho vzore majú byť tichí a pokorní srdcom. Pavlovo odvolávanie sa na autoritu, ktorú mu dal Kristus, je spôsobené jeho obavami, že Korintania počúvajú nesprávnych ľudí, a tým vážne ohrozujú svoju vernosť Kristovi.

- Ako môžeme pri konfrontácii s falošnými učiteľmi prejavíť vlúdnosť a zároveň neoblomnú odvalu? Prečo je nevyhnutné spájať oba tieto postoje?

APLIKÁCIA

CHVÁLIŤ SA V PÁNOVI

¹³No my sa nebudeme nadmerne chváliť, ale podľa miery, ktorú nám vymedzil Boh, aby sme prišli až k vám. ¹⁴Veď sa nevystatujeme, ako keby sme neprišli až k vám, pretože s Kristovým evanjeliom sme sa dostali až k vám.

¹⁵Ani sa nadmieru nechválime cudzou námahou, veď máme nádej, že ako sa bude vzrášťať vaša viera, tak sa aj naša vážnosť medzi vami zväčší v súlade s určenou mierou, ¹⁶a tak budeme môcť zvestovať evanjelium aj v krajoch mimo vás a nebudeme sa chváliť tým, čo už je hotové tam, kde pracovali iní.

¹⁷No kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi. (2Kor 10,13–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Včeraššie štúdium nám ukázalo, že Pavol a jeho spolupracovníci vnímali svoju službu ako duchovný zápas, v ktorom používali Božiu výzbroj. Dnes uvidíme, že falošní učitelia sa riadia čisto ľudskými meradlami. Ich vystupovanie je plné vystatovania sa. Pavol sa však chváli jedine Pánom. Ako napísal: „No kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi.“ (2Kor 10,17)

Akým spôsobom môže atmosféra rivality a súťaživosti poškodiť kázanie evanjelia? (2Kor 10,13–17)

Spôsob, akým Pavol hovorí o vlastných úspechoch, po stáročia fascinoval vykladačov Písma. V staroveku však bolo verejné vyzdvihovanie vlastných zásluh bežnou praxou, ktorá sa riadila spoločenskými pravidlami, aby nepôsobila urážlivo. Pavol tieto zvyklosti poznal a rešpektoval. Zároveň však jasne zdôrazňuje, že jeho sebachvála sa zásadne líši od prázdneho vystatovania falošných učiteľov. On sa totiž chváli v Pánovi (2Kor 10,17). Ide o Hospodinov výrok z knihy proroka Jeremiáša: „Kto sa však chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a pozná mňa, lebo ja som Hospodin, ktorý uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi, veď v tom mám záľubu.“ (Jer 9,23) Týmto citátom Pavol ukazuje, že stredobodom všetkého je Kristus – Jeho láska, spravodlivosť a vernosť.

Inými slovami, Pavlovo vyzdvihovanie zásluh sa sústreďuje na to, čo Boh vykonal v Kristovi. Takéto „chválenie sa“ je v súlade s Písmom, a preto nepôsobí urážlivo. Naproti tomu sa jeho odporcovia nechali strhnúť k rivalite tým, že sa neustále porovnávali jeden s druhým. A to je podľa Pavla číre bláznovstvo (2Kor 10,12).

V 2Kor 10,14–16 Pavol naznačuje, že kázanie evanjelia je hlavným poslaním jeho služby – nielen v samotnom Korinte, ale aj v regiónoch, ktoré ležia za jeho hranicami. Láska ku Kristovi ho podnecovala k tomu, aby neúnavne zvestoval dobrú správu o spasení, ktorého základom je Kristova smrť a Jeho zmŕtvychvstanie.

Na rozdiel od falošných učiteľov v Korinte, ktorí vyzdvihovali sami seba, Pavol mal potvrdenie a uznanie od samotného Boha (2Kor 10,12.18). Bol „z Božej vôle povolaný apoštol Krista Ježiša“ (1Kor 1,1) a tomuto poslaniu zostal verný až do posledných chvíľ svojho života (2Tim 4,7).

APLIKÁCIA

- Prečítaj si ešte raz 2Kor 10,12–18. Ako môžu predstavitelia cirkvi, ale aj bežní členovia, predchádzať vzniku rivality v zbore? Prečo sa tak často nechávame strhnúť tým, čo je z hľadiska viery nepodstatné?

ROZPOZNANIE FALOŠNÝCH UČITEĽOV

¹²Čo teda robím, budem robiť aj naďalej, aby som odňal zámienku tým, ktorí hľadajú príležitosť vychvalovať sa a ukazovať sa, že sú takí ako my. ¹³Sú to totiž falošní apoštoli, ľstiví pracovníci, ktorí sa tvária ako Kristovi apoštoli. ¹⁴A nie div, veď aj sám satan sa tvári ako anjel svetla. ¹⁵Nie je to nič prekvapujúce, ak sa aj jeho služobníci tvária ako služobníci spravodlivosti. Ich koniec bude primeraný ich skutkom. (2Kor 11,12–15)

Nová zmluva obsahuje viacero varovaní pred falošnými učiteľmi v kresťanských zboroch. Pred týmto nebezpečenstvom vystríhal svojich učeníkov aj samotný Ježiš (Mat 7,15–20). Rovnako naň upozorňovali aj apoštoli (Gal 1,6–9; 1Tim 6,3–5; 2Pet 2,1–3).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si 2Kor 11,1–15. Ako Pavol opisuje zápas, ktorý vedie s falošnými učiteľmi? Čomu v tomto konflikte čelí?

Pavol odhaľuje pravú tvár falošných učiteľov a ich pôsobenie. Zároveň zdôrazňuje, že stredobodom jeho služby je Kristus. Cirkev v Korinte prirovnáva k neveste a seba stavia do roly jej otca, ktorý má zodpovednosť priviesť ju k ženichovi – Kristovi (2Kor 11,2). Robí to z hlbokej lásky k tomuto zboru (2Kor 11,11). Práve preto bol ochotný vzdať sa aj nároku na finančnú podporu, aby zboru nebol na ťarchu, hoci ako apoštol na ňu mal právo (2Kor 11,7–12).

Na druhej strane, „veľkých apoštolov“ („veľapoštolí“ SEP; ide pravdepodobne o ironické označenie falošných učiteľov; 2Kor 11,5) Pavol prirovnáva k hadovi, ktorý zviedol Evu (2Kor 11,3). Podobne ako satan v záhrade Eden, aj falošní učitelia v Korinte sa vyznačujú ľstou a skazenosťou (2Kor 11,3,4). Pavol sa najviac obával toho, že by mohli Korinťanov odviesť od úprimnej oddanosti a bezvýhradnej vernosti Kristovi.

Títo votrelci prinášali iné posolstvo než Pavol – predstavovali „iného Ježiša“ a „iné evanjelium“ (2Kor 11,4). To potvrdzuje, že nie každý, kto káže o Ježišovi, je nástrojom povolaným Bohom. Sám Ježiš v tejto súvislosti varoval: „Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane!, vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach.“ (Mat 7,21) V Liste Galaťanom (Gal 1,6–9) Pavol dokonca píše, že každý, kto hlása iné evanjelium, privoláva na seba kliatbu. Napriek tomu niektorí v Korinte takéto bludy tolerovali.

Pavol strháva masku falošným apoštolom, keď o nich hovorí, že sú to „ľstiví pracovníci, ktorí sa tvária ako Kristovi apoštoli“ (2Kor 11,13). Predstierajú, že sú rovnako apoštolmi Krista. Je to podobné, ako keď sa „satan... tvári ako anjel svetla“ a „aj jeho služobníci [sa] tvária ako služobníci spravodlivosti“ (2Kor 11,14,15). Je to tragické: ľudia, ktorí sa hlásia ku Kristovi, v skutočnosti slúžia záujmom satana. Pavol uzatvára túto úvahu konštatovaním, že „ich koniec bude primeraný ich skutkom“ (2Kor 11,15).

■ Všimnime si, s akou rozhodnosťou a ráznosťou Pavol reaguje na bludy v cirkvi! Čo by mal tento jeho postoj naznačiť nám dnes? Aké konkrétne kroky môžeme podniknúť, aby naša oddanosť Kristovi zostala „úprimná a čistá“ aj uprostred množstva hlasov, ktoré dnes tvrdia, že hovoria v Jeho mene?

APLIKÁCIA

UTRPENIE PRE EVANJELIUM

²⁵Tri razy ma palicovali, raz kameňovali, trikrát som prežil stroskotanie lode, noc a deň som zápasil na otvorenom mori. ²⁶Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, ²⁷v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smäde, často v pôstoch, v chlade a v nahote; ²⁸a okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi. (2Kor 11,25–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Po odhalení, že falošní učitelia sú v skutočnosti nástrojmi satana (2Kor 11,1–15), Pavol pristupuje na ich hru a začína sa ironicky chváliť ako „nerozumný“ (2Kor 11,16–21). Chce tým Korinťanom ukázať, aké nezmyselné je prikladať váhu rečiam falošných učiteľov. Ak si ich Korinťania vysoko vážili, Pavol si zaslúžil ešte väčšiu úctu. Dôkazom jeho vernosti Kristovi sú totiž útrapy, ktoré pre evanjelium podstúpil (2Kor 11,22.23).

Prečítaj si 2Kor 11,22–28. 28. Na čo sa Pavol snaží týmito slovami poukázať?

Hoci Pavol v otázke židovského pôvodu a vzdelania za falošnými učiteľmi v ničom nezaostáva (2Kor 11,22), v službe Kristovi ich prevyšuje (2Kor 11,23). Kladie otázku: „Sú služobníci Krista?“ a odpovedá: „Tým viac som ja!“ Pracoval oveľa usilovnejšie, častejšie bol väznený a znášal oveľa krutejšie bitky. Tým sa to však ani zďaleka nekončí. Zoznam jeho útrap obsahuje aj päťkrát po tridsaťdeväť rán bičom (2Kor 11,24), bitky palicami, kameňovanie, stroskotanie na lodi, nebezpečenstvo v hlbokých vodách (2Kor 11,25). Neustále čelil nebezpečenstvu na cestách, na rozvodnených riekach, pred zbojníkmi, pred vlastným národom i pred pohanmi. Bol v nebezpečenstve v mestách, na púšti, na mori i medzi falošnými bratmi (2Kor 11,26). Zažil ťažkú námahu a vyčerpanie, bezsenné noci, hlad, smäd a nedostatok jedla, zimu i nahotu (2Kor 11,27). A k tomu všetkému sa pridávala každodenná úzkosť a hlboká starosť o všetky zbory (2Kor 11,28).

Len skutočný Kristov služobník by bol ochotný podstúpiť takéto utrpenie pre evanjelium. Ak by sa Pavol naozaj chcel vystatovať svojimi útrapami, mal by na to mnoho dôvodov. Nasledujúca pasáž listu však odhaľuje, že základom jeho chvály nebolo to, čo vykonal on pre Krista, ale to, čo Kristus vykonal pre neho. Pavol si uvedomoval, že Božia moc sa najjasnejšie prejavuje práve v ľudskej slabosti (2Kor 12,9.10). Tým, že Boh dopustil, aby mal Pavol „osteň v tele“ (2Kor 12,7), ochránil ho pred pýchou na vlastné úspechy. Tento osteň ho udržiaval v pokore, vo vedomí vlastnej nedostatočnosti a v úplnej závislosti od Božej sily, čo mu umožňovalo prijímať ešte viac Božej milosti a milosrdenstva.

APLIKÁCIA

- Trpel si niekedy pre evanjelium? Čo si sa z tejto skúsenosti naučil? Ako ti môže Pavlov prístup k vlastnému utrpeniu pomôcť zvládať ťažkosti, ktorým čelíš?

VÝZVA TÝM, KTORÍ ODMIETAJÚ POKÁNIE

²⁰Bojím sa však, aby som vás pri svojom príchode nenašiel takých, akých nechcem, a aby ste ani vy mňa nenašli takého, akého nechcete; aby neboli sváry, žiarlivosť, hnev, rivalita, ohovárania, klebety, nadutosť a neporiadky.

²¹Aby ma Boh neponížil pred vami, keď znova prídem, a aby som nemusel oplakávať mnohých z tých, čo predtým zhrešili a nekajali sa z nečistoty, smilstva a bezuzdnosti, ktorej sa dopustili. (2Kor 12,20.21)

V 2Kor 12,14–13,10 Pavol informuje zbor o svojej tretej návšteve (2Kor 12,14; 2Kor 13,1). Ukázal, že v ničom nezaostáva za falošnými apoštolmi, a teraz je odhodlaný znova prísť do Korintu, aby sa pokúsil priviesť k náprave tých členov, ktorí neprejavili ľútosť nad svojím konaním. To bol v skutočnosti jeden z hlavných cieľov jeho cesty. Všetko, čo Pavol konal a hovoril, sledovalo jediný cieľ – duchovné budovanie zboru (2Kor 12,19).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ktoré konkrétne hriechy podkopávali duchovné zdravie a stabilitu zboru v Korinte? (2Kor 12,20.21)

Zoznam hriechov v 2Kor 12,20.21 je podobný iným, ktoré sa nachádzajú inde v Pavlových listoch (Rim 1,29–31, Gal 5,19–21). Prvé dva spomenuté hriechy poznáme už z prvého listu (1Kor 3,3), kde Pavol kritizuje žiarlivosť a sváry v zbore. Pavol má obavu, že ani pri jeho tretej návšteve nebude situácia iná. Hovorí: „Bojím sa však, aby som vás pri svojom príchode nenašiel takých, akých nechcem.“ A hneď dodáva: „Aby ste ani vy mňa nenašli takého, akého nechcete.“ (2Kor 12,20) Tým naznačuje, že namiesto prístupu v „Kristovej miernosti a vládnuť“ (2Kor 10,1) bude tentoraz nútený „potrestať každú neposlušnosť“ (2Kor 10,6).

Pavlovou hlavnou starosťou je, že členovia, ktorí „zhrešili“, sa „nekajali z nečistoty, smilstva a bezuzdnosti“ (2Kor 12,21). Práve takéto hriechy sú totiž príčinou rozdelenia v cirkvi.

Pavol sa ďalej venuje téme cirkevnej disciplíny ako nástroja na nápravu tých, ktorí žijú v hriechu (2Kor 13,1–4). Ľudská slabosť nie je ospravedlnením pre zotrúvanie v hriechu. Veď každý, kto túži po víťaznom živote, má prístup k Božej moci (2Kor 13,4). Skutočnosť, že sa niektorí členovia v Korinte dopúšťali sexuálnych hriechov, svedčí o tom, že Božia moc v ich životoch reálne nepôsobila. Pavol si prial, aby činili pokánie a zažili moc, ktorá vedie k poslušnosti. Prísne disciplinárne opatrenia boli preňho až krajným riešením. Píše: „Modlíme sa k Bohu, aby ste nevykonali nič zlé... ale aby ste vy konali, čo je správne... Aj sa za to modlíme, totiž za vaše zdokonalenie.“ (2Kor 13,7–9) Je to nádherná modlitba, v ktorej zároveň vyzýva, aby si sami nastavili zrkadlo a preverili, či skutočne žijú z viery.

■ **Prečítaj si 2Kor 13,5. Čo znamená žiť vo viere? Ako môžeš vedieť, či ty sám žiješ vo viere?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Zo slávy do tieňa si prečítajte kapitolu „Na vrchu Karmel“ (PK 143–154; ZSDT 69–73).

„Pán chráni svoj ľud pred opakovaním chýb a omylov minulosti. Vždy existovalo množstvo falošných učiteľov, ktorí presadzovali bludné náuky a nesväté praktiky. Títo učители vychádzajú z falošných zásad a konajú nanajvýš ľstivým, skrytým a zavádzajúcim spôsobom, snažiac sa zvieŕť – ak by to bolo možné – aj vyvolených.“ (RH 7. januára 1904)

„Pán plánuje, aby sa naše názory podrobili skúške. Chce, aby sme pochopili nevyhnutnosť dôkladného skúmania živého Božieho slova a zistili, či skutočne stojíme vo viere. Mnohí z tých, ktorí tvrdia, že veria pravde, sa uspokojili so svojím pohodlím a hovoria: *Som bohatý, zbohatol som, nič nepotrebujem.*“ (CW 36)

„Ľudia sa pridávajú bludov aj vtedy, keď je pravda jasne vytýčená. Keby svoje náuky konfrontovali s Božím slovom a nečítali ho len vo svetle svojich vlastných učení, aby si dokázali svoju pravdu, nekráčali by v tme a zaslepenosti a neprechovávali by bludy. Mnohí pripisujú slovám Písma význam, ktorý vyhovuje ich vlastným názorom. Nesprávnym vykladaním Božieho slova potom zavádzajú seba aj iných. Keď pristupujeme k štúdiu Božieho slova, mali by sme tak robiť s pokorným srdcom. Všetko sebecko a túžba po výnimočnosti musia ísť bokom. Názory, na ktorých sme dlho lipili, nesmieme vyhlasovať za neomylné.“ (CW 36.37)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Znova si prečítajte text 2Kor 10,1–6. Akú stratégiu volí Pavol v duchovnom boji za Božiu pravdu? Akým spôsobom môžeme tento jeho prístup uplatniť v našich vlastných duchovných zápasoch?
2. Písmo nás varuje, že pred koncom sa objaví mnoho falošných učiteľov, ktorí sa budú pokúšať zvieŕť ľudí z cesty pravdy. Čo môže urobiť váš zbor pre to, aby ochránil svojich členov pred vplyvom falošných učiteľov – a to aj takých, ktorí môžu pôsobiť priamo medzi vami? Prečo je táto bdelosť kľúčová pre úspešné naplnenie poslania cirkvi?
3. Prečo Pavol považoval za potrebné chváliť sa dlhým zoznamom utrpení (2Kor 11,16–33)? Čo v biblickom kontexte konkrétne znamená „chváliť sa v Pánovi“?
4. Prečo je dôležité, aby sa členovia cirkvi skúmali, či žijú „vo viere“ (2Kor 13,5)? Aký vplyv má takáto sebareflexia na praktický život kresťana?